

17.10. KASVIT JA ELÄIMET

ILMASTONMUUTOS JA METSÄLUONTO

Professori Jouko Rikkinen:

Jouko Rikkinen on kasvitieteen professori Helsingin yliopiston biotieteiden laitoksella. Hänen erityisalaansa on systemaattis-ekologinen kasvitiede. Ajankohtaisia tutkimuskohteita ovat mm. Itä-Afrikan vuoristometsien kasvi- ja sienilajisto, kasvieritteillä elävien ja jäkäläsymbiooseihin osallistuvien sienten ja levien monimuotoisuus sekä meripihkassa säilyneiden pieneliöiden käyttö evoluutiotutkimuksessa ja muinaisten elinympäristöjen rekonstruoinnissa.

Professori Jouko Rikkinen on tutustunut myös fossiiliaineistoihin ja tietää, että maapallon ilmasto muuttuu. Monet aiemmat ilmastomuutokset ovat johtaneet rajuihin muutoksiin paitsi rajallisten elinympäristöjen lajistossa myös kokonaisten eloyhteisöjen rakenteessa ja toiminnassa.

– Oletan, että biosfääri selviää myös nykyisestä myllerryksestä, mutta olen pahoillani siitä tehokkuudesta, jolla ihminen karsii ympärillään olevaa elämän monimuotoisuutta ennen kuin ilmastomuutos ja muut väestönkasvun suorat ja epäsuorat seuraukset saadaan kuriin.

Ihmisen ilmakehään vapauttamat kasvihuonekaasut edistävät ilmaston nykyistä lämpenemistä ja tämä on tietysti uusi ja ainutlaatuinen tilanne ilmakehän kehityksessä. Maapallon eloyhteisöjen monimuotoisuuden näkökulmasta huolestuttavin piirre on se tehokkuus, jolla ihmistoiminta tehostaa mahdollisesti lyhytaikaiseksi jäävän ilmaston lämpenemisen kielteisiä vaikutuksia. Monilla maapallon alueilla ihmistoiminta on jo vienyt ekosysteemejä kestävyys äärirajoille ja todennäköisesti heikentänyt niiden kykyä sopeutua ilmaston lämpenemisestä aiheutuviin muutoksiin.

– Tällä perusteella oletan, että elämme keskellä yhtä elämän kehityksessä ajoittain toistuvista suurista sukupuuttoaaltoista.

Professori Rikkinen tarkastelee luennossaan edellä mainittuja teemoja ja joitakin niistä uhkista, joihin kansainvälinen ilmastopaneeli on kiinnittänyt huomiota metsäluontoa koskeissa raporteissaan. Lisäksi hän tuo esiin omakohtaisia havaintoja mm. Itä-Afrikan ja Uuden-Kaledonian vuoristometsistä.

– Maapallon ilmastoa tasapainottavien metsien monimuotoisuus edesauttaa niiden kykyä sopeutua ympäristön muutoksiin. Kaavaillut päästövähennykset eivät oleellisesti vähennä metsäluonnon monimuotoisuuteen tällä hetkellä kohdistuvaa painetta, kertoo Jouko Rikkinen luentonsa keskeisestä viestistä.

Studia Generalia -tilaisuudet videoidaan. Niitä voi seurata suorina lähetyksinä ja jälkikäteen verkkoosoitteessa: www.helsinki.fi/videot.

Keskusteluun voi osallistua myös tekstiviestein (p. 050-415 4892), Studia Generalia-blogissa (blogs.helsinki.fi/studiageneralia) ja twitterissä (#studiageneralia).

Studia Generalia -luentosarjat toteuttaa Helsingin yliopiston Avoin yliopisto yhteistyössä Unigrafian kanssa. Tervetuloa!

Lisätietoa: www.helsinki.fi/avoin/studiageneralia